

Publieksparticipatie

Structuurvisie Ondergrond

Voorstel participatieproces

Voor maatschappelijk gedragen besluitvorming

Structuurvisie Ondergrond?

Het wordt steeds drukker in de ondergrond. Denk aan mijnbouwactiviteiten zoals de winning van delfstoffen, aardwarmte en drinkwater of aan bijvoorbeeld de opslag van gas. Ook bouwactiviteiten (ten behoeve van de aanleg van parkeergarages en tunnels) zorgen ervoor dat het druk wordt in de ondergrond. Een efficiënt gebruik van de ondergrond helpt om ervoor te zorgen dat de ruimte boven de grond beschikbaar blijft voor andere functies en om ons land aantrekkelijk te houden. Het biedt kansen om méér economische activiteit te ontwikkelen in ons kleine land.

De ministeries van Infrastructuur en Milieu en Economische zaken, Landbouw & Innovatie maken de Structuurvisie Ondergrond. Die moet ervoor zorgen dat de ruimte onder ons land duurzaam en efficiënt kan worden ingericht. Deze structuurvisie biedt ondermeer een ruimtelijk afwegingskader zodat vergunningverlening voor mijnbouwactiviteiten goed onderbouwd plaatsvindt. Dat helpt bij het duurzaam en efficiënt gebruiken en inrichten van de ondergrond.

De structuurvisie geeft ondermeer een overzicht van mogelijke gebieden voor bijvoorbeeld aardwarmtewinning en gasopslag. Die inventarisatie biedt houvast voor ondernemers, gemeenten, provincies en Rijk. Deze partijen weten straks wat kansrijke locaties zijn voor bepaalde activiteiten. De structuurvisie geeft ook inzicht in de actuele stand van zaken van de regels waar provincies, gemeenten en waterschappen zich aan moeten houden bij het uitvoeren van hun taken voor de ondergrond.

Participatie

Bij het maken van de structuurvisie werkt het Rijk nauw samen met provincies, gemeenten, waterschappen en andere betrokkenen. De provincies en gemeenten zijn verantwoordelijk voor een aantal van de ondergrondse activiteiten. Dat blijft zo. Ook blijft het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie de vergunningverlenende partij voor ondermeer alle activiteiten in de diepe ondergrond, zoals de opslag van CO₂ en winning van gas. De kaders die de structuurvisie biedt, zorgen voor duidelijkheid voor alle betrokkenen over waar welke activiteiten in de ondergrond kunnen plaatsvinden.

Het proces om te komen tot een Structuurvisie Ondergrond is te verdelen in 4 mijlpalen met tussenproducten. In onderstaand schema is aangegeven op welke wijze voor elke mijlpaal de communicatie en participatie plaatsvindt.

De relevante overheden zijn betrokken via de begeleidingsgroep die meewerkt aan de totstandkoming van de structuurvisie. Het bedrijfsleven en de maatschappelijke organisaties kunnen in de klankbordgroep input en reacties geven op de tussenproducten. Daarnaast worden de maatschappelijke partijen in het najaar 2012 in het Overleg Infrastructuur en Milieu (OIM, zie: www.overlegvenw.nl) geconsulteerd over de concept Structuurvisie Ondergrond. Ook vraagt het ministerie van Infrastructuur en Milieu feedback aan een burgerpanel om vroeg in het proces een kwalitatief beeld te krijgen van de mening en ideeën van burgers. Met deze drie burgerpanels worden gerichte vragen gesteld aan een groep van 30 mensen die representatief zijn voor het brede publiek en die tevens enige kennis van en affiniteit met de ondergrond hebben. Dit panel komt in de loop van 2012 drie keer bijeen. Het ministerie organiseert verder twee zienswijzeprocedures. De eerste loopt medio maart op basis van het voornemen om een structuurvisie op te stellen. De tweede vindt eind 2012 plaats, waarbij het publiek kan reageren op de ontwerp structuurvisie en de planMER.

Het Rijk hecht eraan om de structuurvisie transparant en in samenspraak met een groot aantal partijen te realiseren. Hierbij zijn communicatie en participatie essentieel. Geïnteresseerden worden op verschillende momenten actief betrokken in de besluitvorming. Daarbij worden steeds gerichte vragen aan hen gesteld of ze worden betrokken bij de behandeling van bepaalde thema's. De vragen worden concreter naarmate het besluitvormingsproces vordert.

Stappen participatieproces:

De participatie in de fase van de beleidsontwikkeling is gestart met een bijeenkomst van de klankbordgroep in december 2011. Het Overlegorgaan Infrastructuur en Milieu, een onderdeel van het ministerie, informeerde diverse maatschappelijke partijen in februari 2012 over het voorgestelde participatieproces. Eind maart 2012 vindt de eerste burgerpanel-bijeenkomst plaats. De zienswijzeprocedure voor het voornemen voor de structuurvisie en het opstellen van een milieueffectrapport start half maart 2012. De tweede klankbordgroep

bijeenkomst vindt in mei 2012 plaats en de derde klankbordgroep in september 2012. De twee burgerpanel bijeenkomst is in mei 2012 en de derde in september 2012. In november 2012 is een OIM bijeenkomst gepland om de ontwerp structuurvisie en het concept Milieueffectrapport te bespreken. Tenslotte vindt de zienswijzeprocedure over de ontwerp structuurvisie en het concept planMER plaats. Hieronder staan deze stappen toegelicht.

1. **Eerste klankbordgroep bijeenkomst:** In deze bijeenkomst hebben de klankbordleden gereageerd op het voornemen voor de structuurvisie, zowel ten aanzien van de inhoud als van het proces.
2. **Zienswijzeprocedure voor het voornemen voor de structuurvisie en het opstellen van een planMER:** Vanaf de start van de structuurvisie kunnen het brede publiek en andere belanghebbenden reageren op het voornemen voor het maken van een structuurvisie en een planMER. Dit voornemen is de eerste stap in het besluitvormingsproces (zie de kennisgeving voor het voornemen voor meer informatie).
3. **Eerste burgerpanel:** Algemene verkenning van het thema Structuurvisie Ondergrond.
4. **Tweede klankbordgroep bijeenkomst:** In deze bijeenkomst geven de klankbordgroepleden uit bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties hun input en reacties op de tussenproducten.
5. **Tweede burgerpanel:** Meedenken over varianten, de probleemanalyses en het Notitie Reikwijdte en Detailniveau.
6. **Notitie probleemanalyse en varianten:** In deze stap raadpleegt en informeert het Rijk alle projectbetrokken (overheden, marktpartijen, burgers e.a.) over de probleemanalyse en de gekozen varianten. De vragen hierover aan betrokken burgers zijn:
  - Zijn de varianten voldoende?
  - Is er voldoende informatie beschikbaar op dit moment in de besluitvorming?
7. **Derde klankbordgroep bijeenkomst:** Reacties en input op de tussenproducten.
8. **Derde burgerpanel:** Afwegen, voorkeursvarianten en voorwaarden
9. **OIM bijeenkomst:** Reacties en input op concept-ontwerp structuurvisie en concept planMER

10. **Zienswijzeprocedure ontwerpstructuurvisie en planMER:** Tijdens deze procedure kan iedereen reageren op de ontwerpstructuurvisie en het planMER. Daarnaast worden de gebruikers en het brede publiek geïnformeerd over de stand van zaken.
11. **Structuurvisie:** De definitieve structuurvisie wordt vastgesteld door de minister. De participanten worden geïnformeerd over het vervolg van de aanpak van Structuurvisie Ondergrond.

Onderstaand schema visualiseert hoe het proces er in de tijd uit ziet. De planning is onder voorbehoud.

Centrum Publiekparticipatie

Koningskade 4 | 2596 AA Den Haag

Postbus 30316 | 2500 GH Den Haag

T 070 456 9600

F 070 456 9601

info@centrumpp.nl

www.centrumpp.nl

 Burgerparticipatie | Rijk

Mijlpalen

Voornemen naar TK - Probleemanalyse - NRD - varianten -

december 2011

maart 2012

mei

concept ontwerpstructuurvisie en concept planMER en MKBA

september

oktober

november

december 2012

2013

**Klankbordgroep
bijeenkomst**

**Zienswijzeprocedure
voor het voornemen
voor Structuurvisie
Ondergrond en
planMER**

Reageren op voorstel
participatie

*Het brede publiek en
belanghebbenden*

**Klankbordgroep
bijeenkomst**

**Klankbordgroep
bijeenkomst**

**OIM
bijeenkomst**

**Notitie
probleem-
analyse en
varianten**

Geïnteresseerden
kunnen reageren
op deze notitie

**Zienswijze-
procedure**

Reageren op OSV +
ontwerp planMER

*Het brede publiek en
belanghebbenden*

Burgerpanel

Algemene
verkenning thema
STRONG

Burgerpanel

Meedenken over
varianten, de
probleemanalyses
en het NRD

Burgerpanel

Afwegen,
voorkeursvarian-
ten en
voorwaarden

**Rijks-
structuur-
visie**

Informereren over
definitief besluit

*Het brede publiek
en
belanghebbenden*

Legenda

TK = Tweede Kamer

OSV = ontwerp structuurvisie

MER = milieueffectrapport

MKBA = Maatschappelijke Kosten Batenanalyse

NRD = notitie reikwijdte en detailniveau

OIM = Overlegorganen Infrastructuur & Milieu

STRONG = Structuurvisie Ondergrond